

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejeman, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejeman za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristo pet- vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

V Ljubljani 31. oktobra.

Ljubljanski dopisnik graške „Tagespost“, kakor je videti prostovoljen žurnalist, ki le sem ter tja za pero prime, obdeluje zopet naše članke, v katerem smo možnost izgovorili, da na narodni podlagi moremo in bi morali vsi Slovenci zložni in edini biti. Tudi tukajšnji organ renegatov in birokratov nam zaradi tega očita omahljivost, kakor da bi bili kedaj v tem listu kaj protivnega govorili, in ne z mirom poudarjali, da nam je narodnost prva, iz česar izvira samo po sebi, da ako smo v vprašanih občedloveske svobode in liberalnih idej z naprednjaki vseh omikanih narodov enih misli, vendar temu ne žrtvujemo v principu niti trohice narodne ideje, katera nas pač veže s Slovenci konservativnega ali klerikalnega kroja, strogo pa nas nasproti postavlja k naši narodnosti vselej sovražnim Nemcem, če so še v drugih še rečeh tako „liberalni“. Tega mi nijsmo nikdar zatajili, čemu tedaj vaš nemški krik, ako nij samo običajno obrekovanje in sumničenje?

Nemci in naši ustavoverci, ki so, ali se delajo tako čudno pametne, da nemško ustavoverstvo ali hegemonijo nemškega elementa s svobodoljubjem identificirajo, si nikakor dopovedati ne dajo, da noben pošten Slovan (izrodkov in samopriddnih odpadnikov ne štejejo mej Slovane) tako dolgo z Nemci ožje politične zveze neče, kakoršno oni hote, dokler ne bodo vsi Nemci onega nemškega Frankfurtčana kot nemškega patrijota slavili, ki rajši francoski govori, nego nemški, rajše svoje otroke francosko izreja, nego nemško (ker se kakor znano s francoskim jezikom

tudi dalje pride, nego z nemščino). Ob času francosko-nemške vojske so bili na Francoskem ultramontanci in liberalci edini, vsi Francozi; isto tako so na Nemškem liberalci in klerikalci edini bili v nemškem patriotizmu, edini v zabavljanji in psovanji na vse kar je Francoskega. Če ste tedaj vi narodni, zakaj bi mi ne bili? Kar je pri vas čednost in krepost, to je pri nas omahljivost in slabost, ka-li?

Hrvatje in Čehi.

Otvorenje hrvatskega vseučilišča je dalo povod prej „Poslu z Prahy“, v sredo pak „Narod. Listom“ in ob enem „Pokroku“, da primerjajo v posebnih člankih mej narodom češkim in hrvatskim, ter o uspehih poslednjega. — Grenke so besede, katere „Narod. Listy“ objavljajo namreč: „Junaški narod hrvatski je po dolgoletnem boji slavil minole dni slavnost, ki je največje važnosti za celo Slovanstvo. Hrvatje imajo prvo slovanstvo vseučilišče v Avstriji, a mi Čehi, petmilijonni narod, premožnejši, duševno bogatejši narod, ki si je prvi mej vseimi narodi v izhodnji polovici Evrope ustvaril lastno vseučilišče, od kodar se je daljno prišlim tujcem nova duševna hrana podajala, narod ta dendenes, po pet stoletjih, nema višjega izobraževališča, niti za svoje lastne sinove! In vse to so zakrivile sedanje razmere v narodu. Kaj, ali smo morebiti mi se manje pogumno pogajali za pravice in potrebe svojega ljudstva, nego Hrvatje? Ne! Voditelji češke politike nijsmo znali ugodnih razmer ob pravem času porabiti v prosep naroda; z izvrstnim materijalom,

katerega jim je slednji podajal pod ministrom Potockim, in drugič pod grofom Hohenwartom.

„Narodu našemu je v ugodnem trenutju manjkalo državnikov, ki bi se mogli izkazati faktično z resničnimi plodi svoje politične modrosti. Da, še toliko narodu našemu njegovi državniki v ugodni čas nijsu vedeli priboriti, kar se jim je dobrovoljno ponujalo, in celo dvakrat, ker narod v tem ogledu nij nič nasprotoval. — Ko bi bili razumni, še vse več bi imeli mi denes, nego imajo Hrvatje pri manjših močeh. Toda zaradi samega kancelerstva in ministerstev so bile najvažnejše zadeve — postranske — tačas. Ko bi bili le hoteli, jabolko pomirjenja, bi nam samo bilo palo v naročje. Ali zidalo se je od strehe navdol, namesto pri temelji. V politiki velja le korist. Kaj nam pomagajo, poleg staročeških organov, vsi naši diplomati in voditelji, kakor skala trdni, ako narod nič ne vé o plodu njihovega delovanja. Uže 14 let prinašamo vsi raznotere žrtve, trpimo vsi, ali razmere naše so vedno hujše. Zares le v činnosti prazste narodu našemu plodonosni mir i prav, — in to le na domačih tleh; — predramimo se uže iz dosedanjih papirnih fundamentalek končno h kacemu pravemu, trdnemu in zdravemu fundamentu bodočnemu, v politično in narodno življenje.“

„Pokrok“ pak o „vspehih Hrvatov“ piše: „Otvorenje hrvatskega vseučilišča je dalo povod našim narodnim protivnikom in domačim samim, da prvi dokazujejo nam, ka hrvatski vspehi začenjajo baš od te dobe, od kar je 29 hrvatskih poslancev šlo v peštansko zbornico, domači protivniki pak zopet

Listek.

Sarajevo.

(Izv. dopis iz Bosne.)

Sarajevo, po turški „Bosna-Saraj“, je glavno mesto „vilaeta“ (dežele) Bosne. Tukaj so vrhovne deželne upravne oblasti s sedežem „valija“ ali guvernerja. Sarajevo je še precej mlado mesto. Ustanovilo se je namreč stoprv po osvojenji Bosne po Turcih. Okolo Sarajeva je mala ravan, tolika kakor n. pr. ljubljansko močvirje. Ravan je pa okolo in okolo zaprta s precej visokimi gorami. Skozi mesto teče potok Miljačka, ki se kake četiri milje nižje v reko Bosno izliva. Broj Sarajevskih prebivalcev je skoro nemogoče na tenko povedati. Jaz bi cenil Sarajevo na kakih 45.000 prebivalcev. Mej njimi je kakih 30.000 mohamedanov, 10.000 grkokatolikov, 3000 rimokatolikov, 1000 judov in 1000 cigani, kateri so glede veropovedanja ali mohamedani, ali pa pagani.

Sarajevo je baje glede veličine in lepote za Carigradom drugo mesto evropske Turčije. Vnanje lice mesta je vse skozi orientalnega tipusa. V Sarajevem začenja se uže Azija. Kakih dvajset minaretov, belih tenkih in visokih džamijskih (mošejnih) stolpov moli v zrak nad drugimi poslopji, ki so navadno samo eno nadstropje visoka. Minareti so pokriti s kositarjem, ter se uže od daleč v solnci svetijo.

Turški farji kličejo iz njih, naj višje line po večkrat na dan „verne“ k molitvi. Z visoko povzdignenima rokama, obrnjeni proti jugoizhodu, kjer sveto mesto Mekka, turški Jeruzalem, leži, kriče na ves glas svoj hokus-pokus, da se daleč okrog razlega. Jaz sem jih večkrat pazno poslušal, pa nijsem nič razumel. Brž ko ne kriče v turškem ali arabskem jeziku. Samo na koncu svoje formule zakriče kolikor mogoče glasneje in zatezajoče, kakor da bi rekli „t-u-r-š-k-a v-j-e-r-a“! Sarajevske ulice (mahale) in trgi (čaršije) so za turško mesto še precej

lepi, snažni in mnogi tudi s pločami potlačani. Sicer se pa tudi v Sarajevem, v sredi mesta, nahajajo javna smetišča in gnojšišča. Sedaj je v Sarajevem pet stranih konzulov: avstro-ogerski, ruski, pruski, angleški in francoski. Trgovina je samo srednja, in sicer zavoljo pomanjkanja dobrih cest do dalmatinskih morskih pristanišč. S kupčijo zanimajo se večjidel samo grkokatoliki in judje. Mohamedani ne marajo dosta za nje. Rimokatoliki in cigani so pa večjidel rokodelci in obrtniki. Društveni jezik je srbsko-hrvatski. Turščine se prav malo čuje. Judje, prave biblične prikazni v svojih dolgih kaptanih, govore mej soboj španjski. Petnajstega in šestnajstega stoletja pribežali so pred inkvizicijo iz Španskega v Bosno. V posadi sta v Sarajevem navadno po dva bataljona domačih redifov (domobrancev), nizama (linije) je malo. Sedaj smo pa tudi še dve bateriji sem dobili in dva škadrona konjikov, sestavljena iz pustolovov in klativitežev skoro vseh evropskih narodov. Vojniške kasarne

trde, da je to nasledek „činne“ politike. Res mi Čehi le z boleznostjo pogledujemo na minolih 14 let, v katerih si nismo priborili niti svojega državnega prava. Edini svoj zavod, — češko politehniko, — še to smo morali prepustiti na milost in nemilost dunajskemu „rajhsratu“. Toda, naj bi bili Hrvatje ostali pri pasivni opoziciji, ter čakali, da se Magjari pomirijo z njimi dobrovoljno, denes bi ne bili slavili otvorenja jugoslovanske univerze, denes bi ne bil Mažuranič ban hrvatski. — Oni so delovali za sé, oni niso hoteli upraviti Avstrijo, nego le domovino svojo. Toda vsi oni naši protivniki nam ne povedó, kako so mogli Hrvatje delati v svoj prospéh. Od l. 1867—1873 je narod hrvatski stal, kot en mož v opoziciji proti Pešti. Da bi zlo mili slednjih odpor, ustvarili so si l. 1868 unijonistično večino v deželnem zboru zagrebškem, Rauch in Vakanovič sta gospodarila po turško, narodna opozicija je bila v zaporih, žurnali pregnani in konfiskovani, vendar so l. 1873 na prigovarjanje dvornih krogov v Pešti naredili sami s Hrvati pomirjenje. Vse to zahvalijo Hrvatje svojej vstrajnosti, ki tudi vrh tega niso nikdar pozabili, da pri onem pomirjenji gre občast naroda, ter Magjari v načelih morajo priznati državno-pravno neodvisnost trojedne kraljevine. Vsi ti vspehi Hrvatov nas izpodbujajo k pasivnemu odporu, kateri naj ima pred očmi vedno te dve gesli: modra vstrajnost in — činnost v ugodnem trenójtji!“

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 31. oktobra.

V *državnem zboru* je interpeliral 30. okt. poslanec Roser kaj je vlada storila za izvršenje konfesionalnih postav. — Za Kronavetrov nasvet o prenaredbi postave glede poprave združevanjske postave se sklene postaviti odbor devetih. Volila se je komisija za urejevanje gruntne davka. Poslanec Graf pravi, da ne prizna te komisije za legalen zastop, na kar mu predsednik odgovori, da je to zanikanje ustave, ki se ne more priznati. Prihodnja seja bode stoprv v četrtek.

Čehe misli vlada uže zopet konec novembra k novi volitvi gnati, ker zdaj „stari“

in „mladi“ ne pojdejo v rajhsrat in bodo torej svoje mandate izgubili.

Ogerski ministerski predsednik je dejal v svojem ogovoru pri finančnem razkladanji, da je upati, ako je dežela le malo požrtvovalna, da se v dveh letih finance popravijo.

Vnanje države.

O *Črnigori* se brzojavlja iz Dubrnika: Črna gora je vso svojo vojsko nanoge postavila. Velika razburjenost vlada mej Črnogorci. Dalmatinski ces. namestnik baron Rodič se je peljal v Kotor, da se tam o vsem stanji podučí. — Kakor ta telegram kaže, bati se je zlo, da iz podgorične stvari velik plamen ne postane.

Bivši *francoski* minister Jules Simon je izdal brošuro v kateri brani republikansko vlado „narodne obrambe“ od 4. sept. 1870 ko so sovražni Nemci v deželi stali. To vlado in njene ude namreč napadajo vsi sovražniki narodne svobode legitimisti, bonapartovci in orleanisti. Lepo J. Simon piše za republiko. On pravi: „Ali je človeku potreba imeti gospoda da je potem svoboden“. Ali je dedovanje modrost? ali se mora dvorne prilizneže nad soboj trpeti, da se more resen in delaven biti? Ali je to konservativno, če se revolucija dela proti republiki in ako se vsak lojalen poskušaj republiko utrditi z odbijanjem njene organizacije nemogoče dela? Mi kličemo svojim protivnikom: vi ste konservativci, bodite torej tudi republikanci, ker le republika more še družbo rešiti. Republika je mir, red in svoboda. In ona je tudi bodočnost.

Karlisti svoje krute čine nadaljujejo in Španijo pustošijo. Na valencijski železnici so, kakor se „Times“ piše, 20 štacij požgali, 47 telegrafskih postaj podrli, 138 vagonov razbili. Tudi veliko mostov so podrli. In to vse v lastni domovini!

Poveljnik Karlistov Lozano, ki je s svojo četo od republikancev tepen bil, pustil je svojo vojsko in pobegnil, a bil mej potom spoznan in zahvaten.

O *Garibaldiju* se je zadnjič veliko govorilo, da je v denarnih stiskah, (ker nij hotel od svoje domovine nikoli nobene službe). R'nski občinski svet je toraj sklenil na leto dajati mu 3000 lir, občinski zastop v M'nerino pak 300 lir. Druga italijanska mesta bodo ta izgled posnemala.

Arnima so izpustili, ker se je bilo bati, da bi v zaporu zbolel. On se je moral, poleg tega, da je 100.000 gld. kavcije položil, tudi zavezati, da nemške države ne bode zapustil.

Bismarckov napadač *Kulman* je 30. okt. v Würzburgu od porotnikov krivega spoznan poskušane umora, ter obsojen na 14 let ječe, 10 letno izgubo državljanških

pravic in pod policijsko nadzorstvo. Da bi bil kdo z njim v zvezi se pri obravnavi nij dokazalo.

Dopisi.

Izpod Kuma 29. oktobra. [Izv. dop.] (Slovenski narodni učitelji in njih značajnost.) Kategorično smemo izreči, da je vsakdor vreden zaničevanja, kateri nij značajan. Vsekako se ta možata lastnost v prvi vrsti pravično zahteva od — narodnih učiteljev. Pravo zrcalo značajnosti vsacega moža je njegovo vedenje v narodnem oziru. Ako se oziramo v zgodovino, vidimo, da so bili vsi pravi narodnjaci, tudi pravi — značajji; le kakovšna nestanovitna metla, ki nij bil vreden, da ime nosi, je bil — nenaroden. Značajni sinovi svojega naroda povsod gotovo niso bili taki, kakoršni so premnogi naši učiteljski kolegi, kateri kar trepečejo videči svojega nemškutarskega inšpektorja in uže pol ure daleč pred njim svoj klobuček pod koleno potiskajo baš zato, ker vedo, da se jim bliža njih želodarsk „bavbav“ in se uže udrihajo na prsi, ker so morda kedaj govorili slovensko, a ne nemško, kakor bi rad njih „bavbav“. Kar sapa leti v nje, zaradi prevelike pozornosti, da bi le gotovo ne povedali kakovšne domače slovenske mej Bismarkovo „hofšpraho“! Sram vas bodi kateri ste taki kolegi (!) naši! Sramujte se, ker vas omikane može 19. stoletja presegajo ženske starega veka. Kaj je rekla Špartanka? — Nikar ne mislite glede avanzmâ, da bog zna kako visoko pridete na lestvo, ali pa da ste izgubljeni, ako se maškoradite pred tacimi želodarskimi mašinami, ki niso pedagogi! Kažite povsodi, posebno pa v šoli pred deco, da vam je naša slovensčina najsvetejši jezik, da ne bode naša mladež šalobardasta, kakor je moral biti naš slovenski kmet za nemških vitezov po 9. stoletji naprej. Pa ne le v ustnem, nego tudi v pismenem poslovanji bi morali biti pošteni. Zahtevajte, da vam šolske in tudi druge go-spôske le slovensko dopisujó.

Iz tržaške okolice 30. okt. [Izv. dop.] Koncert, ki ga je rojanska čitalnica nedavno napravila v prid nekemu pogorelcu v Občini odlikoval se je v mnogih obzirih mej veseliciami, katere omenjeno društvo tako pridno napravlja. Prvič je bil jako mnogo-

so naj večje zgrade v Sarajevem, zidane so prav kakor v Avstro-Ogerskej. Mestni oddelek, kjer rimokatoliki stanujejo, in kjer je tudi samostan milosrčnih sester, imenuje se „latinluk“ ker se rimokatoliki sploh za „latine“ imajo. V narodnih pesnih spominje se večkrat „devojka latinka“. Sarajevski in sploh bosniški prebivalci so preko srednje človeške veličine, jakega ohrodja, visokega odprtega čela, fino vrezanega nosa in bolj temno kostanjevih, nego črnih las. Tudi črne oči so redke, navadno imajo Bošnjaci rjave oči, sem ter tje pa tudi modre. Njihovo ponašanje je mirno, resno, molčeče in nekako apatično in brezčutno. Ta ne ravno vabljev in prikupljiv potez v bosniškem značajji je sad turškega fatalizma. Sploh se je orientalen duh globoko v društveno življenje vrnil.

Na ženskem spolu dopada mi zlasti lepa, ponosna in lahka hoja, posebno pri Turkinjah, ki ne trpe toliko, kakor kristjanke. Sarajevke imajo las, da jim bogme

nij treba žimnatih šinjonov na tilnik si vezati. Pogleda so jasnega in nekako melanholično ognjenega. S 14. letom so deklice telesno popolno. razvite. Na večer kopljejo se turške deklice v Miljaški, ali pa prepevajo v gručah po bližnjih vrtih srbske narodne erotične pesmi. V rožnih ženskih delih so Sarajevke zelo spretné. Svilnata in zlatna vezila na turške in srbske narodne nošnji so vsa z roko narejena. Kakor je na Slovenskem ime „Mica“ najbolj priljubljeno in najbolj razširjeno, ravno tako tudi pri Turkinjah v Bosni ime Mejrima (Marija). Kakor je na Slovenskem vsaka Mica rada „lepa“ Mica, ravno tako hoče tudi v Bosni vsaka Mejrima biti „dilber“ Mejrima. Sicer je pa v Bosni ženski spol, in sicer pri vseh treh veroizpovedanih, malo čislán. Obožavateljev ženske krasote, je v Bosni preklemano malo. Če gresta mož in žena n. pr. na semenj, naprti mož svojej zakonskej polovici toliko tovara na pleča, da hodi kar v dve gubi pod njim, on pa gre ponosno pra-

zen poleg nje in k večjemu iz svojega čibuka (fajfe) kadi.

Izobraženejši Turci so začeli stáro turško nošnjo zelo opuščati, ter se, izvzemši fes (rudečo kapo), celo po pariškem žurnalu nose.

Džamij ali mošej je v Sarajevem mnogo. Pri vsakej džamiji je mala škola, v katerej se pa razen branja korana in pisanja skor nič drugega ne uči. Prva džamija v Sarajevem je zelo bogata. Čul sem, da ste dve tretjini bosniškega teritorija njena lastnina.

Bosna je, kot jej tudi vsi inostrani turisti priznavajo, glede prirode ena naj krasnejših dežel v Evropi. Najlepši kraji so Šebreniška in Višegradska planina, gnezdo divjih zverá in sestanek hajdukov, Kupreška visočina, pokrajina okolo Jajce, Tuzle in Maglaja, dolina, v katerej Piva od slapa do slapa pada in Neretva ropoče, ravnica Jaljuga i. t. d. Nikjer nij dolgočasne enoličnosti, nego povsod se panorama lepo izpremenja.

brojno obiskau in premda se je od dohodkov mnogo v stroške obrniti moralo, sme vendar tudi pogorelec s pridobljenim milodarom zadovoljen biti. Ne mislim vam tu posamezne točke programa, katere so se z obnim priznanjem vršile, navajati. Burna pesen „Naj viharja moč razsaja“ naredila je velikansk vtis, in s prepričanjem smem trditi, da na besede omenjene pesni bi ne mogel skladatelj bolj primerne napeva zložiti. Sploh se sme o našem pevovodju g. Heidrichu reči, da duh pesni s svojim napevom izvrstno zadene. Omenjeno pesen je pevalo 40 čvrstih možkih glasov tako navdušeno, rekli bi junško, da je kar gromelo. V drugih točkah smo pa zopet tako mile samospeve in četerospeve slišali, da je bilo vse ginjeno in navdušeno. Mlada, 10 let stara pevka gđ. K., učenka g. Heidricha obeta mnogo za bodočnost, ima jak glas in poguma dovolj. Ona bo za čitalnico izvrstna pridobitev. Po dokončanem programu radovalo se je zbrano društvo po domače mej petjem in napitnicami izvrstno v pozno noč. Izvrstni mestni četerospev nam je še marsikatero lepo, narodno zapel. Bodi tu javno hvala izrečena vsem okoličanskim in mestnim pevcem, posebno pa g. Heidrichu, katerega zasluga je v prvi vrsti, da je koncert tako dobro vršil se. V nedeljo ima čitalnica dramski predstavo „Mlinar in njegova hči“, kakor vsako leto, in kakor se sploh po Avstriji — ne vprašaje po zdravem okusu — na tisti dan igra.

Iz Trsta 30. okt. [Izv. dop.] Zimski čas je nastopil s svojimi dolgimi večeri. Nij več prijetno na prostem. Vsak rad pobegne v gorko sobo. Društva začenjajo svoje zimske sezone urejevati in pričel se bode zopet čas zabave in zanimivosti. Slavjanska čitalnica v Trstu bode začela svojo zimsko sezono v soboto 7. t. m. z zabavnim večerom, pri katerem se bode predstavljala igra: „Nij ljubosumen“. Pevci, kateri slove, kot izvrstni, iznenadili bodo nas z raznimi komadi. Uže sedaj čestite ude opozorim, naj se mnogo-brojno udeležiti blagovolijo prvega veselega večera. Lansko leto napredovala je tržaška čitalnica tudi v tem, da je bilo vsako soboto literarno predavanje in branje zanimivih rečij iz poezije in znanstva. Upamo, da nas bodo letos zopet vrli gospodje z enakimi berili razveselili.

Veliko veselost je napravila pri nas smešna novica, ki smo jo čitali v vašem listu, da je namreč ljubljansko mestno starešinstvo poklonilo nič menj, nego celih 200 forintov, kot „narodni dar“ severno-polarski ekspediciji. Prej smo imeli vendar večji rešpekt pred Ljubljano.

O otvorjenji vseučilišča v Zagrebu, se v laških novinah veliko piše; članki ti prav naravnost poudarjajo važnost tega zavoda za Slovane na jugu, zraven pa očitno grajajo dunajsko univerzo, da nij poslala na prijazno vabilo, svojih zastopnikov k svečanosti. Italijani hvalevredno obsojujejo naravnost nemško, Slovanom protivno stranko kot nevoščljivo in omiko zavirajočo vsem nenemškim narodom. Italijanski listi ponavljajo besede italijanskega profesorja iz Bolonje, ki je v Zagrebu govoril: „Narod slovenski je z močjo civilizacije stopil na površje in je poklican v orijentu užgati luč kulture in osvoboditi narode, kateri pod krutostjo muslimske divjosti vzdihujejo. Jugoslovani

uživajo velike simpatije pri omikani Italiji (pravim omikani, ker tržaških bastardatov in Slovanofagov ne štejem mej Italijane). Zagrebško vseučilišče je napravilo zopet močno vez proti sovražnikom svobode in napredka.“

Domače stvari.

— (Denes zvečer je slovensko gledališče) v Ljubljani. Igra se: „Mlinar in njegova hči“.

— (Vodja ljubljanske hranilnice) gospod Janežič je dobil za zasluge pri zidanji realkega poslopja naslov cesarskega svetovalca.

— (Iz Vipave) se poroča, da je preskušnja v slapski vinorejski in kmetijski šoli pod vodstvom R. Dolenca prav dobre vspehe pokazala.

— („Učiteljsko društvo za slovenski Štajer“) Odbor je v svoji seji 17. t. m. v Ormuži sklenil zahvalnico g. dr. Dominkušu za stavljenje interpelacije v deželni zboru zaradi preobloženja slovenskih šol z nemščino po spodnjem Štajerskem.

— (Nemško gledališče.) „Laibacher Ztg.“ konstatira včeraj, da je nemško gledališče v Ljubljani slabo.

— (Epidemična griža.) ki je v Selcah pri Kranji pomorila 9 ljudij izmed 84 obolelih — je ponchala.

— (Tifus) se je prikazal epidemično v Besnici, fara Javor v ljubljanskem okraju. Dozdaj je 18 bolnih v 25 hišah. —o—

— (Lov) se letošnjo jesen v ljubljanski okolici prav dobro obnaša. Zajcev je mnogo prepelic je bilo sicer malo, kljunačev pa ne manjka. Pretečeni teden je bil velik lov pri Kranji, katerega so se udeleževali tudi ljubljanski lovci in kjer se je ubilo nad 60 zajcev. —o—

— (Iz Kozarij) pri Ljubljani se nam piše 30. okt.: Da bodo meščanje vedeli, kakšno prešičevo meso se jim včasih od vnanjih kmetskih ljudij prodaje, navedem sledeče: „Pri nas v Kozarih razsaja uže dalj časa čudna presičja bolezen; naenkrat dobi prešič po vsem životu rudečkasto kožo, se peni in v pol ure pogine. Namesto da bi ljudje to mrhovino dali konjarju, pokupi vse to eden tukajšnjih kajzarjev, meso nasoli in posuši, ter proda potem meso kakor tudi mast. Ta teden je poginilo v tej okolici na tak način uže 27 prešičev, in kakor sem zvedel, kupilje imenovani kajzar skoro vse, jih nasolil in jih bode ako mej tem časom ne pride roka pravice, lepo v svojem času drago prodajal.“

— (Požar.) 22. t. m. je v Dobljčah pri Črnomlji vinski hram J. Rosičev pogorel in 240 veder vina v njem.

— (Obesil) se je v Konjicah hlapec Fr. Vangert iz Kranjskega doma. Mož ga je baje preveč pil in zblaznel.

— (Zločin.) Čuje se od Šmarja na Goriškem sledeči strašni čin: Iz še neznanega vzroka napala sta dva fanta od Cesjakov pri Vrtovih tretjega iz Hrastja pri Smarji, ter ga umorila. Govori se, da so bile temu strašnemu prizoru priče neke ženske, ki so bile na potu v Trst in prosile kruteža naj odjenjata od svojega živalskega poodvzetja, ali zastonj, zastonj tudi vse nesrečneževe prošnje, kateri je morilcema kleče vpil: Pustita me vsaj živega! Še mrtveca suvala sta brezsrčneža, katera ima sodnija uže v rokah.

Razne vesti.

* (Zaradi revščine umoril oče svoje dete), in sicer v Pragi v „židech“. J. Ninger, bivši zaznašalec raznoterih listov pri železnici v Pragi je bil pred nedavnim odpuščen iz službe, ter vsled tega v tako revščino pahnen, da nij bil v stanju plačati niti najemščino, še manj otroku svojemu i 24. letnej ženi kupiti hrane. V trenutji, ko nij bila žena njegova navzočna, vzdigne malo dete iz zibelje, naredi z rutice oprtnico, ter ga obesi na ključavnico. Ko si je še samemu sebi hotel podrezati vrat, so ga prijeli, a izročili sodniji.

* (Javna varnost na Dunaji), je uže od nekaj slaba. Te dni je bil zopet na javnej ulici, v dunajskem predmestju Sechshaus, umorjen železniški uradnik Bernart. Policija je prišla, kot je to navada in tudi tu v Ljubljani, ko je bilo uže prepozno. Morilca so vendar uže zaprli.

* (Dar Garibaldiju.) Po celem svetu znani bogatač njujorški John Anderson, ki je v ustanovo akademije prirodoslovnih ved, daroval prof. Agasizu cel otok, je nedavno poslal iskren dopis staremu generalu Garibaldiju in v priligi 5000 franc. v obljubo, da mu enako pismo pošlje vsako leto. Javna tajnost je, da Garibaldi živi na otoku Kaprera jako skromno.

* (Velikansko ščuko) so ujeli te dni na Angleškem v ribniku angleške kraljice pri Windsoru. Tehtala je 35 funtov, dolga je bila 2 črevlja in 10 palcev, v objemu je pa imela 2 črevlja. Jikre so tehtale 3 $\frac{1}{2}$ funtov.

Deželno gledališče v Ljubljani.

V nedeljo (vseh svetih dan) 1. novembra 1874.

Mlinar

in njegova hči.

Žalostna igra v 5 dejanjih, po E. Raupachu poslovenil F. Malavašič.

O s o b e :

Črnot, mlinar — — — — — gospod Šušteršič.
 Marija, njegova hči — — — — — gđ. Podkrajškova.
 Županija, njegova sestra — — — — — gđ. Ledarjeva.
 Korenka, vdova — — — — — gđ. Gornikova.
 Konrad, njen sin, mlin. pom. — — — — — gospod Schmidt.
 Luka, grobokop — — — — — gospod J. Noll.
 Pivek gostilničar — — — — — gospod Jekovec.
 Meta, njegova žena — — — — — gđ. Namrétova.
 Duhoven — — — — — gospod Rus.
 Matija, kmečk fant — — — — — gospod Antončič.
 Dva mlinarska hlapca. Pivkovi otroci. Prikazni duhov na pokopališču. Godi se v nekej vasi; prva tri dejanja na sveti večer, zadnja dva tri tedne pozneje.

Kasa se odpre ob 7 $\frac{1}{2}$ uri. — Začetek ob 7. uri zvečer. Prihodnja slov. predstava bo v soboto 7. novembra 1874.

Prodaja hiše in gospodarstva.

Prekrasno **Taborsko posestvo na Visokem** (Weisach), poleg Kranja, je takoj naprodaj zaradi važnih rodovinskih pomér. Posestvo je na česti od Kranja proti Kokri in Koroškem, ter je sposobno za vsako podvzetje. Pri hiši je kegljišče, vrt za zeljenavo in sadno drevje, poleg tega lepo zemljišče ob Kokri, ki je ugodno in pripravno za kakov pivovar ali pa mehanični mlin itd., sploh pripravam to posestvo kot plodonosno za vsako podvzetje.

Kupci naj blagovolijo do konca novembra posestvo ogledati.

Zivina se pa 2. novembra proda na tržnjem semnji v Kranji po javnej dražbi.

Natančneje se poizve o posestvu in kupu pri lastniku **Jan. Pavliču**, domače **Tabor na Visokem** h. št. 7. (301—7)

Zobni zdravnik

Dr. Tanzer,

docent zdravništva za zobé na c. k. univerzi v Gradcu, (306—4)

stanuje tu v **Ljubljani**, pri „Slonu“ šte. sobe 51 in 52, II. nadstropje, in ordinira vsaki den v zoboslovji in zobni tehniki od 8. jutraj do 5. ure zvečer.

Ker se je premnogo bolnikov oglasilo, ostane tu še do 8. novembra.

Njegova c. k. potrjena Antiseptikon-zobna voda in Pulcherin-zobna pasta, dalje zobni prašek so na prodaj tu in pri g. Biršicu in Ed. Mahru.

Dunajska borza 31. oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70	gld.	10	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	"	90	"
1860 drž. posojilo	108	"	25	"
Akcije narodne banke	975	"	—	"
Kreditne akcije	234	"	25	"
London	119	"	85	"
Napol.	8	"	83	"
C. k. cekini	—	"	—	"
Srebro	104	"	10	"

**Vsem bolnim moč in zdravje brez teka
in brez stroškov po izvrstni
Revalesscière du Barry
v Londonu.**

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odrasčenih i otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodu, na živec, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shušanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenee in je bolje, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneke, pravega profesorja medicine na vseučilišči v Mariboru, zdravilnega svētnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.
Spričevalo zdravilnega svētnika Dr. Wurzerja,
Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v sealni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svētovalec in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.
Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletno i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.
Izkušnja tajnega sanitetnega svētovalca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.
Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svētovalec.
Spričevalo št. 76.921.

Obergimpert, (Badensko), 22. aprila 1872.
Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.
Montona, Istra.
Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.
št. 80.416. Gosp. F. V. Beneke, pravi profesor medicine na vseučilišči v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdra-

vila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalesscière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

Št. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shušjanji in hipohondriji.

Št. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanji glave in davljenji.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici i tišanji v prsih.

Št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznadejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

Št. 75.928. Barona Sigmo 10 letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalesscière je 4 krat tečnejša, nego meso, ter se pri odrasčenih in otrocih prihrani 50 krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v pušicah a 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Kolotnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

„GRESHAM“

**zavarovalno društvo za življenje in dohodke
v Londonu.**

Podružnica za Avstrijo, Opernring Nr. 8 na Dunaji.

Zavarovana istina (kapital)	Fcs.	253,736.050	—	cts.
Ustanovna zaloga	"	46,069.887	10	"
Izplačila na zavarovalne pogodbe, dohodke, dalje na odkupovanje zavarovalnih pogodb od začetka društvenega poslovanja do 30 junija 1873	"	46,960.800	65	"

**Razkazila in vsa druga pojasnila dajejo gg. zastopniki in
generalno zastopništvo za Kranjsko, Koroško, južno Stirsko in Primorsko
v Ljubljani g. Valentin Zeschko, glavni trg h. št. 279.**

Gabriel Piccoli, lekar „k angelju“ v Ljubljani, dunajska cesta,

priporoča slav. p. n. občinstvu sledeče uže občno znane zdravniške droge:

Anatherinova ustna voda in zobni prah. Od vsake zobne in ustne bolezni obvaruje vsakdanje rabljenje moje ustne vode in mojega zobnega prahu, kajti ta dva produkta služita osobito za to, da se ojači zobno meso, da se odpravi gobasto zobno meso, da se ohrani zdravi duh sape in naravna barva zob, da se zavarujejo pred kostnim jedenjem, pred zobnim kamenom, ki je zobni glazuri tako nevaren. **Cena flaše ustne vode 60 kr., škatlja zobnega prahu 40 kr.** (70—17)

Izleček iz Chine in Coke. Najboljši dozday znani želodčni liker; pospeši cirkulacija, olajša prebavljivost, in podá različnim organom in členom nova moč in novo življenje. **Cena flaše 80 kr.**

Nezmotljivo sredstvo proti mrzlici, gotovo zdravi proti vsaki prenehovalni bolezni. Uspeh mojega zdravila je pa izkušena istina, in vsak bolnik, ki bo sam na sebi to zdravilo poskusil, se boče vesel prepričal, da je najkrepkejše in najgotovejše sredstvo zoper mrzlico mej vsemi dozday znanimi. **Flaša košta 80 kr.**

Pravo norveško dorševo jetrno olje, naravnost iz Bergena v Norvegiji naročeno. Posebno se rabi to bergensko dorševo olje proti revmatičnim bolečinam, protinu, pred vsem pa proti škrofelnom, proti sušici, kroničnim izpuščajem na koži in nervoznim bolečinam. **Cena originalne flaše 80 kr.**

Pravi Seidlitzevi prah, 1 tucat 70 kr.

Pravo borovniško žganje s soljo, 1 flaša 50 kr.

Pagliano-sirup iz Florence, 1 flaša 1 gold.

Voda lancasterske lilije. (Lancaster's Lily-Water.) Ta voda dá koži nenadejano belost in mehkost, jo obvaruje prezgodnih gub, ter naredi, da vidoma zginejo. Dalje se rabi, da se preženo pege in mozoli, in da ozdravi naglo poke, katere se naredé zaradi suše ali negladka. Z eno besedo, ta voda je pravi zaklad za toaleta, zaradi česar jo po pravici vse dame, katerim je za lepoto mari, visoko cenijo in rabijo. **Cena flaše 1 gld.**

 Naročila zunaj Ljubljane na zgorej imenovane droge, kakor tudi na vse druge zdravila se, če mogoče z vračajočo se pošto proti poštnem povzetju izvršujejo. Stroške za embalažo in ekspedicijo itd. nagradijo gospodje komitenti.